Eötvös Loránd Tudományegyetem
Informatikai Kar

Webes alkalmazások fejlesztése

8. előadás

Webszolgáltatások megvalósítása (ASP.NET Core)

Cserép Máté
mcserep@inf.elte.hu
http://mcserep.web.elte.hu

Webszolgáltatások megvalósítása

A webszolgáltatás

- A *webszolgáltatás* (*web service*) olyan protokollok és szabályok gyűjteménye, amely lehetővé teszi alkalmazások közötti platform független adatcserét hálózaton keresztül
  - azaz a rendszernek egy szolgáltatója (*service provider*) biztosítja a funkcióknak olyan felületét, amelyet a fogyasztók (*service consumer*) elérhetnek
    - a fogyasztó lehet bármilyen alkalmazás, weblap, stb.
  - a kommunikációra számos protokollt és megoldást használhat, pl. *SOAP* (*Simple Object Access Protocol*) és *WSDL* (*Web Services Description Language*), vagy *REST*
  - lehetővé teszi a *szolgáltatásorientált architektúra* (*Service Oriented Architecture*, *SOA*) létrehozását

Webszolgáltatások megvalósítása

REST

- A *REST* (*Representational State Transfer*) egy szoftver architektúra típus, amely lehetővé teszi skálázható, nagy teljesítményű elosztott hálózati alkalmazások fejlesztésére
  - elsősorban HTTP alapon kommunikál alapvető HTTP utasítások (**`GET`**, **`POST`**, **`PUT`**, **`DELETE`**, …) segítségével
  - megszorításokat ad a rendszernek:
    - kliens-szerver modell,
    - egységes interfész,
    - állapotmentes kommunikáció,
    - réteges felépítés,
    - gyorsítótárazhatóság
    - kiegészíthetőség (*code on demand*)
  - a támogató szoftverek a *RESTful alkalmazások*

Webszolgáltatások megvalósítása

ASP.NET WebAPI

- Az *ASP.NET Core MVC* keretrendszer lehetővé teszi a RESTful alkalmazások fejlesztését
  - MVC architektúrában megvalósítva, a tevékenységeket *vezérlők* felügyelik, amelyek adott erőforrásra és utasításra reagálnak
  - az adatokat alapértelmezetten *JSON* (*Javascript Object Notation*) formátumban továbbítja, de a kliens kérésének megfelelően automatikusan tudja a formátumot módosítani
  - könnyen integrálható *ASP.NET Core MVC* webalkalmazásokkal
  - NuGet-ből telepíthető (**`Microsoft.AspNet.WebApi.Core`** csomag)

Webszolgáltatások megvalósítása

JSON

- A JSON egy egyszerű formátum objektumok szöveges leképezése, pl.:

```
{ // objektum
  "id": 1234, // attribútum
  "group": "tool",
  "name": "hammer",
  "resposible": { "name" : "John" },
                // összetett attribútum
  "materials": [ // tömb attribútum
    { "name": "steel" },
    …
  ]
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- A vezérlőkben (`Controller` osztályból származtatva) valósítjuk meg a HTTP akcióműveleteket (`Get`, `Post`, …)
  - a visszatérési érték a HTTP válasz törzsébe (*body*) kerül, ekkor egy `OK` (200) válasz készül
    - amennyiben nincs visszatérési érték (`void`), akkor egy `No Content` (204) válasz kerül kiküldésre
  - a műveletek feloldása az elérési útvonal leképezésének (`Route`) megfelelően történik, alapértelmezetten a `<domain>/api/<vezérlő>/<paraméterek>` formában
    - a műveletek csak korlátozottan túlterhelhetőek
    - az erőforrás címe mellett tartalmat is szolgáltathatunk, amit a kérés törzsébe helyezünk (`FromBody`)

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- Pl.:

```
[Route("api/myproducts")]
public class ProductsController : Controller {
    IList<string> products; // modell
    …
    // elérés GET /api/products/
    [HttpGet]
    public IEnumerable<string> Get() {
        return products; // összes termék lekérése
    }
    // elérés: GET /api/products/1
    [HttpGet("{id}")]
    public string Get([FromRoute] int id) {
        return products[id];// adott termék lekérése
    }
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- Pl.:

```
    // elérés: POST /api/products/
    [HttpPost]
    public void Post([FromBody] string product) {
        // meg kell adnunk, hogy a tartalom a
        // törzsben található
        products.Add(product);
    }

    // elérés: DELETE /api/products/1
    [HttpDelete("{id}")]
    public void Delete([FromRoute] int id) {
        products.RemoveAt(id);
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Konfiguráció

- A Web API használatba vétele előtt az ASP.NET Core alkalmazást megfelelő konfigurációval (elsősorban az útvonal feloldás leírásával) kell ellátnunk
  - az útvonalelérés konfigurációját vezérlő és akció szintű *routing* attribútumokkal konfigurálhatjuk.
  - pl.:

```
[Route("api/products")]
public class ProductsController : Controller {
    // elérés GET /api/products/1
    [HttpGet("{id}")]
    public string Get() {
        // …
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- A webszolgáltatás műveletei nem csak primitív típusokat, de összetett, *adatátviteli objektum*okat (*Data Transfer Object*, *DTO*) is közölhetnek
  - DTO bármilyen objektum lehet, ami szérializálható (az elvárt formátumban), azaz leképezhető primitív értékekből álló felépítésre
  - a felépítését úgy kell megválasztanunk, hogy az belső adatokat, illetve szükségtelen, vagy körkörös hivatkozásokat (pl. entitásobjektum esetén) ne tartalmazzon
  - visszaadhatunk egyedileg konfigurált HTTP üzenetet is (`ContentResult`), amelyet aszinkron módon is létrehozhatunk (`Task<IActionResult>`)

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- Pl.:

```
public class Product { // DTO típus
    public Int32 Id { get; set; }
    public String Name { get; set; }
}

[Route("api/products")]
public class ProductsController : ApiController {
    // elérés GET /api/products/
    [HttpGet]
    public IEnumerable<Product> Get() {
        return products; // összes termék lekérése
    }
    …
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- Pl.:

```
[Route("api/myproducts")]
public class ProductsController : Controller {
    …
    // elérés GET /api/products/
    public IActionResult Get() {
        return new ContentResult()
        { // egyedileg összeállított üzenet
            StatusCode = HttpStatusCode.OK,
            Content = JsonConvert.SerializeObject(
                          products); // string
          // megadjuk a kódot és a tartalmat
        };
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- A HTTP műveletek megfeleltetése vezérlő műveleteknek lehet
  - automatikus, a név kezdőszelete alapján történik, pl.:

```
[Route("api/products")]
public class ProductsController : Controller {
    …
    // elérés: GET /api/products
    public Product GetAllProduct() { … }
    …
    // elérés: DELETE /api/products
    public void DeleteAllProducts() { … }
    …
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- manuális, attribútumok segítségével megjelölve az elérési útvonalat (**`Route`**) vagy egyben akár a kívánt HTTP műveletet (**`HttpGet`**, **`HttpPost`**, **`HttpDelete`**, …) is, pl.:

```
public class ProductsController : ApiController
{
    …
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [Route("api/myproducts/{id}")
    public Product GetProduct(int id) { … }
    …
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- vagy kombinálható a vezérlő és az akció *routing* szabálya:

```
[Route("api/myproducts")]
public class ProductsController : Controller {
    …
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [HttpGet("{id}")]
    public Product FindProduct(int id) { … }
    …
}
```

- az attribútum alapú útvonal feloldást a **`Startup.cs`** fájlban regisztráljuk: **`app.UseMvc();`**

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- az útvonal megjelölésénél lehetőségünk van
  - előtagot adni a vezérlő szintjén (**`Route`**)
  - tetszőleges módon elhatárolni a paramétereket (további útvonal komponensek hozzáadásával)
  - megszorításokat adni a paraméterekre, úgymint típus (**`bool`**, **`datetime`**, **`decimal`**, **`double`**, **`float`**, **`guid`**, **`int`**, **`long`**), hosszúság (**`length`**, **`maxlength`**, **`maxlength`**), érték (**`min`**, **`max`**, **`range`** , **`values`**), alak (**`alpha`**, **`regex`**)
  - meghatározni a prioritást (**`Order`** property), amennyiben több műveletre is illeszkedik az útvonal
- a típusmegjelölés lehetővé teszi a túlterhelést, mivel a típusnak megfelelő műveletet tudja futtatni a rendszer

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- pl.:

```
[Route("api/myproducts")] // előtag
public class ProductsController : … {
    …
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [Route("{id:int:min(1)}")]
    public Product GetProduct(int id) { … }

    // elérés: GET /api/myproducts/tools/item/1
    [Route("{group:values(tools|machines)}/
            item/{id:int:min(1)}")]
    public Product GetProduct(string group,
                              int id) { … }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Visszajelzés és hibakezelés

- A vezérlő nem csupán az alapértelmezett, de tetszőleges HTTP kóddal tud válaszolni a kérésekre, amennyiben általános visszatérési típust specifikálunk (`IActionResult`)
  - előre definiált visszatérési függvényekkel könnyedén megadhatjuk az eredményt: `Ok(<content>)`, `Created(<location>, <content>)`, `Redirect(<location>)`, `NotFound()`, `Unauthorized()`, `BadRequest(<message>)`, `Conflict()`, `InternalServerError(<exception>)`)
  - a megfelelő visszajelzés a hibakezelés szempontjából is fontos (amennyiben nem kezeljük le a műveletben dobott kivételeket, `INTERNAL SERVER ERROR` (500) üzenetet küld a szolgáltatás)

Webszolgáltatások megvalósítása

Visszajelzés és hibakezelés

- pl.:

```
public IActionResult GetProduct(int id)
{
    try {
        …
        return Ok(product);
            // amennyiben sikeres volt a
            // lekérdezés, 200-as kód
    }
    catch {
        return NotFound();
            // ellenkező esetben 404-es kód
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Tesztelés

- A webszolgáltatások tesztelése elvégezhető
  - manuálisan, kliens oldalon, a kérések küldését biztosító program, így böngésző vagy célszoftver (pl. *Postman*, *Insomnia*, *Fiddler*) segítségével
  - automatikusan, kliens oldalon, a kérések küldését biztosító osztály (pl. `HttpClient`) segítségével
  - automatikusan, szerver oldalon, a vezérlő műveleteinek közvetlen tesztelésével